Трибуна вільного українського слова на вільній американській землі.

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

Адреса Редакції і Адміністрації: "Svoboda", 81-83 Grand St., Jersey City 3, N. J. Телефон: BErgen 4-0807, 4-0237. Телеф. УНС: BErgen 4-1016

РІК LX. Ч. 55. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, ЧЕТВЕР, 6-го БЕРЕЗНЯ 1952. П'ЯТЬ ЦЕНТІВ — FIVE CENTS No. 55. JERSEY CITY and NEW YORK, THURSDAY, MARCH 6, 1952. VOL. LX.

„МИ ВАШІ ДРУЗІ" — ЗАПЕВНЯЄ ПРЕЗИДЕНТ ПІДСОВЄТСЬКІ НАРОДИ

Вашингтон. — З нагоди висилки на море нового корабля для передачі „Голосу Америки" по цілому світі сильнішим устаткуванням, — президент Труман виголосив звернення до народів Росії й Китаю з заявою, що Злучені Держави це їх приятелі, які бажають миру. Стоячи на палубі відповідно переробленого корабля — „Курієр", з фльоти прибережної сторожі, на ріці Потомак, президент виголосив небувалу промову, переслану крізь радіо до Европи, до країн Південної Америки й на Далекий Схід. Його слова були трансмітовані могутніми висильнями „Голосу Америки" з Танжеру, Мюнхен, Цейлону, Гонолулу і Манілі, а також засобами Британської Висильної Корпорації. Їх опісля перекладено на 45 мовах й оповіщено по всіх закутинах світу. „Сьогодні промовляю до вас з корабля. Це корабель спеціяльного роду і він сповнятиме спеціяльну місію" — сказав през. Труман на вступі. — „Цей корабель не буде озброєний гарматами, ані приладами для нищення. Зате він буде хоробрим борцем за справу волі. Він повезе цінний вантаж, а цим вантажем буде — правда. Цей корабель має назву „Посланець". Він носить належне ім'я, бо він повезе послання. Це буде послання надії й дружби до всіх тих, — хто поневолені тиранією. Він повезе послання правди й світла до тих, що їх бентежить фальш, який випустили комуністи на цілий світ", — ствердив президент на початку, а потім продовжав:

„Жаклива боротьба йде під теперішню пору за здобуття народніх душ по цілому світі. Володарі Кремля пробують приневолити світ піддатися безбожницькому, тоталітарному комунізмові. Вони зайняті поширенням пропаганди по всіх усюдах, щоб посіяти страх і ненависть і кинути нарід проти народу. Вільні народи світу ще не піддалися ударові совєтської пропаганди. Ми піднялися дати цій пропаганді відповідь правдою, бо знаємо, що правда це найкраща відповідь... Хочу, щоб оцей корабель повторяв раз-у-раз одну правду нашим друзям по цілому світі, а зокрема населенню Совєтського Союзу і народам поза залізною заслоною, що Злучені Держави Америки працюють як день так ніч, щоб принести світові мир. Як президент Злучених Держав відзиваюся до вас щирим серцем, що ми тужимо за миром і бажаємо співпрацювати з усіми країнами для забезпечення миру. Ми не маємо жадної сварні з народом Совєтського Союзу ані з народом жадної іншої країни... Щойно десять років тому, коли народи Росії й Китаю й інших країн терпіли від двох найжахливіших наїздів в історії, ми поспішили їм на допомогу... Сьогодні агресивна політика ваших володарів приневолює нас зброїтися. Одначе в наших серцях ми не можемо ненавидіти нікого. Ми знаємо, що ви терпите від переслідування й поневолення. Ми знаємо, що як би ви були вільні сказати це, у що ви справді вірите, ви приєдналися би до нас, щоб прогнати війну і принести мир на землі людям доброї волі." — Послання президент закінчив запевненням, що „однієї днини всі народи будуть ходити в сонячнім світлі миру й справедливости". Корабель „Курієр" виплив на океан, щоб з нього висилати дальші вісті про правдиві події в світі народам за залізною заслоною.

Президент Труман, під час своїх відвідин на кораблі прибережної сторожі „Курір", поздоровляє капітана кутера, Оскара С. Вева. На кораблі заінстальовано могутню радіовисильню, через яку „Голос Америки' пересилатиме свої програми до країн за залізною заслоною. „Плаваючий Голос Америки" зможе з більшим успіхом оминати совєтські зусилля приглушувати радіопересилання. Радіопересилання започаткував президент Труман своїм посланням до поневолених народів.

Воднева бомба звільнить атомовий матеріял для мирних цілей

Дітройт. — Гордон Дін, голова Комісії Атомової Енергії, каже, що воднева бомба допоможе звільнити дотеперішні атомові матеріяли для використання їх на мирні цілі. „Якщо б вдалося вибухову енергію видобути з розколення водня, то відповідну кількість плютонію й урану — головних складників атомової бомби — можна б звільнити для вжитку на такі мирні цілі, як продукцію енергії" — сказав Дін. У своїй промові в економічнім клюбі Дітройту він сказав таке: „Я ще не приготований виявити вам, що це значило б для встановлення мира, добробуту й волі у нашому вимученому світі. Одначе, на мій погляд, це не поверне нас взад". Потім він вичислив такі головні цілі теперішнього атомового плянування: Збільшення теперішнього матеріялу для атомової сили, щоб його можна використати для мирного вжитку; випродукувати водневу бомбу; найти способи, як можна б використати для найбільшого військового вжитку існуючі вже припаси атомових матеріялів. — „У практиці це значило б розгорнення нових родів зброї і кращих способів їхнього виробу. Цим дасться вияснити, чому було стільки нових проб зі зброєю в Неваді й Еніветок і чому тепер все це стало таким пильним".

Уряд за суворіші обмеження цін і матеріялів

Вашингтн. — Директор мобілізації Чарлз Е. Вилсон, звернувся до Конґреус за ухвалення сильніших економічних контроль тому, що ми стоїмо ще дальше перед загрозою інфляції — „а загроза війни ще теж не минула" — сказав він. Він зажадав продовження контролі на два роки. Він попередив, що послаблення теперішньої контролі може пошкодити усім змаганням до стабілізації. — Оці думки висловив Вилсон як свідок перед сенатською банковою комісією, коли вона відкрила переслухання для підготови нового закону на місце теперішнього Акту про оборонну продукцію, що вигасає 30 червня. Під час свідчення, він робив усякі зусилля, щобударемнити спроби відкликання контролі над матеріялами й цінами. Він заявив, що вже тепер відчувається полегшення постачанні матеріялів і обіцяв, що злагіднить обмеження, як тільки на це дозволить справа оборони. Одначе він не обіцяв більших приділів при розділюванні матеріялів поміж підприємців, бо виявляються недостачі то в одній, то в іншій ділянці. Вилсон прохав скасування поправку Кейпгарта, яка дозволяє на підвишку цін відповідно до коштів продукції, кажучи, що ця поправка принесла видатків на $750,000,000.

ЗАКОНОПРОЄКТ ПРО ЗАГАЛЬНИЙ ВІЙСЬКОВИЙ ВИШКІЛ НЕ ПРОЙШОВ

Вашингтон. — Після завзятої шестигодинної дискусії в Палаті Репрезентантів над програмою загального військового вишколу молоді від 18 року життя, відбулося голосування над цим проєктом. Більшість Палати згодилася була з початку на одну поправку, яка виглядала на перемогу адміністрації, одначе пізніше повстало таке замішання при ставленні різних поправок, що Палата вкасувала поправку і вирішила 236 голосами проти 162 переслати законопроєкт ще раз до комісії для точнішої застанови. Голова комісії, збройних сил, Карл Винсон, заявив після сесії, що він не пробуватиме обмірковувати цю справу в комісії ще в теперішній сесії Конґресу. За те член комісії, Пол Кілдей, який прихильно відноситься до програми загального військового вишколу, сказав від себе, що голова комісії може передумає справу, якщо б Сенат ухвалив закон і передав Палаті для дальшого вирішення.

Російські підводні човни на Карібському морі

Сіюдад Трухільйо. — Генерал Гектор Трухільйо Моліна, військовий міністер Домініканської Республіки, заявив, що уряд його країни внесе скаргу до Ради Безпеки при ОН на Совєтську Росію, бо її підводні човни порушили міжнародне право, в'їжджаючи без попереднього дозволу на територіяльні води Домініканської Республіки. Уряд Домініканської республіки подає до відома, що п'ять підводних човнів — подібних до російських — бачили на домініканських територіяльних водах біля заливу Самана у 80 милях від берегів. Треба додати, що саме на Карібському морі відбуваються тепер військові вправи американської Атлянтійської фльоти, під час яких випробовують новий тип „нищильника" підводних човнів. Американський уряд зажадав звіту від командувача фльоти на Атлянтику, віцеадмірала Маршала Р. Ґріґа.

Новий український квартальник німецькою мовою

Мюнхен. — З датою січня 1952 р. тут появилося перше число нового українського квартальника німецькою мовою п. н. „Україна в минулому і сучасному". Квартальник видає Німецько-Українське Товариство, при співпраці Української Вільної Академії Наук. В першому числі є статті: проф. д-ра І. Мірчука про „Західну скерованість української культури", „перша частина редакційних зіставлень з пастирських листів та інших виступів митроп. Шептицького про „Трагедію української католицької церкви", д-ра О. Грицая про „Тараса Шевченка — найбільшого поета України", проф. д-ра В. Щербаківського про „Українські зимові звичаї", д-ра Г. Корсо про „Українське господарство впродовж часу", як теж інформації про великі постаті України, про комуністичне переслідування Церкви, літературний перегляд тощо. В редакційному передслові редакція ставить собі за головне завдання вияснити зв'язки України із Заходом, познайомлювати західний світ з Україною та її віковими надбаннями та українське місце і ролю в цивілізованому світі. Журнал має 48 сторінок друку і появляється у Видавництві „Україна".

Москва передбачує повну єдність комуністичного світу

Лондон, 4 березня. — Спікер російського радія, задивлений в майбутній світ, збудований за Сталінськими зразками, накреслив новий образ цього світу. Увесь світ буде комуністичний, з спільною мовою і спільною культурою. Передбачення це було подане з московської радіовисильні, під час обговорювання книги Сталіна „Національне питання й ленінізм". Спікер заявив, що національні особливості — за згаданою книгою, — ще затримаються деякий час після запровадження диктатури пролетаріяту в усіх країнах. Але, коли настане повна єдність, то всі народи створять єдину спільну культуру з єдиною мовою. Цею мовою не буде жадна з існуючих тепер мов, але цілком нова, що буде створена з кращих складників різних мов і говірок.

Відзначують українського мистця

Нюйоркський „Арт Дайджест", один з провідних мистецьких журналів, відмічує у свому випуску з 15 лютого ц. р. виставлену на виставі Товариства Американських Графічних Мистців графіку Якова Гніздовського „Три обличчя". Ціла виставка має 289 експонатів, вибраних зпоміж найкращих творів, надісланих з цілих ЗДА. Згадуючи про відділ черно-білої графіки, — журнал вичисляє тільки п'ять найзамітніших прізвищ, у тому й Гніздовського. Графіка ця буде показана і на найближчій виставі українських мистців у Літературно-Мистецькому Клюбі в Ню Йорку.

Вже появилося друге число недільного видання „Свободи"

Вже появилося та розсилається передплатникам і є в продажі друге число літературно-мистецького тижневика „Свободи". Це число присв'ячене роковинам Тараса Шевченка, має вісім сторін зменшеного формату і друковане на кращому папері. Зміст числа: „Не гасімо великого духа" (редакційна); Степан Левинський: „На манджурському передмісті" (новеля); проф. Ярослав Гординський: „Шевченко й українська літературна традиція"; Володимир Січинський: „Микола Голубець"; В. Петров: „Про книжку П. Зайцева: Життя С. Шевченка"; П. Ром: „Новий кольоровий фільм про Т. Шевченка", як теж багато інформаційного та розвагового матеріялу. Число ілюстроване. Це друге число тижневика висилається вже тільки на адреси зголошених передплатників. Адміністрація „Свободи" пригадує усім, які замовили тижневик, щоб в по можності якнайшвидшому часі виконали своє зобов'язання та надіслали гроші на передплату.

АЧЕСОН ВІДКИДАЄ НОВІ НАКЛЕПИ ЧЕРВОНИХ

Вашингтон, 4. березня. — Державний секретар, Дін Ачесон запропонував розпочати безсторонній розгляд нового комунустичного обвинувачення, ніби, військові сили Об'єднаних Націй вжили в Кореї біологічну зброю. Ачесон назвав ці обвинувачення безглуздям й цілковитою брехнею. Він запевнив, що не відповідав би на цю несинітницю, якщоб комуністи, що знаючи про неправдивість обвинувачення, не висунули його саме під час мирних переговорів:

„Війська Об'єднаних Націй не вживали й не вживають ніякого роду бактеріологічної зброї" ствердив Державний Секретар, пригадуючи про деякі видумані наклепи комуністів в минулому та вказуючи на невідрадний стан опіки над здоров'ям населення в Північній Кореї. Там комуністи зовсім неспроможні заопікуватися населенням і через те все більше там поширюються різні пошесті й недуги. Щоб відвернути від себе справедливий гнів населення, комуністи вирішили звалити всю вину на видуману ними нову зброю союзників, якою, ніби, поширюються заразки різних недуг в Північній Кореї. Ачесон заявив, що симпатії союзників і їхнє спочуття по стороні хворого й страждучого населення по той бік ворожої лінії та це світ прийде з необхідною допомогою цьому населенню, ледве на це дозволить успіх мирових переговорів.

102 особи згинули в залізничій катастрофі в Бразилії

Ріо де Жанейро. — Потворний кістяк розбитого залізничого поїзду на мості над рікою Павуна вбив 102 особи та поранив коло 200 пасажирів. Два електричні поїзди в'їхали одночасно, — з скорістю 50 миль на годину, — на міст і, коли миналися, три вагони одного поїзду вискочили з рейок, перескочили через вагони другого поїзду та впали в ліс, що від них запалився. В катастрофі згинули чоловіки, жінки і діти. Декого з забитих забрала вода з собою, бо тоді була там повінь, інші трупи розкидані під кістяками вагонів, або звисають з розбитого вщент моста. Один з тих, що врятувався, сказав, що сцена цієї катастрофи пригадує йому поле битви в Італії під час другої світової війни.

Америка обинувачує Чехословаччину з затриманні мериканського вояка

Вашингтон. — Злучені Держави виступили з обвинуваченням проти Чехословаччини, що ця країна забрала рік тому американського вояка, капраля армії Александра С. Чарнецького, сина Софії Чарнецької з Озон Парк, на Лонг Айленд, під Ню Йорком, а перетримавши його в тюрмі якийсь час, передала його до Польщі. Капраль Чарнецький пропав був з Німеччини 15 грудня 1950 р., і аж в січні 1951 р. довідалася американська влада, що він перебуває в тюрмі в Празі. Урядовці американської амбасади пробували звільнити його з тюрми, або хоч побачитися з ним, одначе це їм не вдалося. Щойно тепер дано відповідь, кажучи, що вояк „здезертирував" з американської армії і шукав „азилю" під совєтським режимом.

Невиконування пляну великих совєтських споруд

Багато споруд, що їх розпочала, спираючись на невільничу працю, Совєтська влада, не можуть бути своєчасно виконані. Зокрема це торкається трьох водно-електрифікаційних та наводнювальних плянів. „Правда" згадує про спізнювання в будівлі Південно - українського, Головного туркменського та Волго-Донського каналів. Особливо загрозливе положення в Україні, — з того приводу відбувається багато місцевих зборів, де представники з центру закликають працівників каналу подвоїти свої зусилля. Окреме засідання для розгляду справи каналу мав центр. комітет укр. комуністичної партії. На засіданні виявилось, що хоч будова каналу, була розголошена урочисто по всьому СССР, проте робітники не постачили самих необхідних знарядів і всю працю доводилось виконувати... руками. На поміч будівничим каналу вислано учених фахівців з столиці УССР та з Москви. На місця праці мають бути теж вислані співаки, музики й актори, щоб своїми виступами розважити голодного й перемученого робітника.

Манастир на морі

Рим. — Декан катедри в Квімпері (Британія) Кенон Глюґен виступив з гадкою заснувати окремий манастир на воді. Це мав би бути спеціяльний корабель, що перебував би майже увесь рік на морях і ніс духово-релігійну потіху рибалкам та іншим морцям. Ватикан прихильно розглядає цей плян і, здається, незадовго він вже буде здійснений. Ченці провадили б на кораблі таке саме суворе особисте життя, як і в манастирі, але їхні чернечі обов'язки не будуть їх відривати від щоденної праці і небезпек, яких дізнають усі морці. У щоденній праці людей моря, ченці пізнають досконало хоч би турботи рибалок, зрідняться з ними й тим краще зможуть виконувати свої обов'язки молитвенників і душпастирів. Десять місяців новий манастир буде мандрувати водами, а на три місяці причалювати до берега.

Маруся Бек — „Жінка, що володіє містом"

Дітройт. — Під заголовком в роді: „Жінка володіє містом", „Ще одна перемога жіноцтва", „Маруся Бек очолює міську Раду" і т. п. місцева преса подала вістку, що відома наша громадянка Маруся Бек тепер стала на чолі місцевої Ради, в заступстві обраного голови Луїса Міріяні, який виїхав на відпустку на Флориду. Це вперше в історії Дітройту жінка проводить міською Радою і доля хотіла, що ця перша жінка є українського роду.

ВБИТІ І ПОРАНЕНІ В ЗЕМЛЕТРУСІ В ЯПОНІЇ

Токіо. — У висліді останнього землетрусу в Північній Японії, який опісля спричинив три великі хвилі припливу, що залили велику територію, було коло 20 вбитих і 170 поранених та коло 10,000 осіб залишилось без даху над головою. Здогадуються, що жертви вбитими і пораненеми можуть бути далеко більші. В непотверджених повідомленнях говориться, що кількість вбитих доходить до двох тисяч, та що понад 10,000 поранених. Як наслідок землетрусу і викликаного ним припливу почали валитися доми, виходили з рейок залізниці та витворюватись кратери, в яких безслідно пропадали люди. Відносно малі жертви цього нового стихійного нещастя в Японії пояснюються тим, що охоплена землетрусом територія є відносно слабо заселена та що місцеве населення вже має деякий досвід з землетрусами. В тому районі стаціонує дві американські дивізії, але в повідомленні окремо підкреслюється, що між американськими вояками не було жадних жертв. Землетрус трапився у віддаленні коло 550 миль від Токіо, але сама столиця не була ним охоплена. Крім вбитих і поранених, в наслідок землетрусу розвалилось коло 1,300 домів. Почалася інтенсивна рятункова акція. Землетрус цим разом не дорівнював своєю силою та кількістю жертв землетрусові в 1923 році, коли то було понад 150,000 жертв в людях.

Безвиглядна „мертва точка" на переговорах в Кореї

Токіо. — На переговорах в Панмунджом в справі перемир'я в Кореї настала „безвиглядна мертва точка" — запевняється в аліянтському повідомленні. „Мертва точка" заіснувала в трьох головних спірних проблемах відносно вимаганої аліянтами добровільної бази для репатріяції полонених, вимаганого червоними включення совєтського представника в невтральну контрольну комісію, що мала б перевірювати виконання постанов перемир'я, та відносно так званих „входових портів", в яких мала б відбуватися контроля. Після вчорашніх нарад в Панмунджом аліянтський представник заявив, що в справі виміни полонених „ми вернулися на те саме місце, на якому були 18-го грудня м. р.", коли військовий комітет почав розглядати цю справу. Комуністичні представники заявили, що вони „ніколи" не погодяться на те, щоб самі полонені мали вирішувати справу свого повороту додому.

Німеччина дістала дальших 30,000,000 дол. американської допомоги

Бонн, Німеччина. — Західно-Німецька Республіка отримала вчора дальших 30 мільйонів долярів американської допомоги з т. зв. програми взаємної безпеки і в короткому часі може дістати ще багато більше, залежно від того, яку допомогу дістане Франція та інші европейські країни. Раніше Німеччина вже дістала з тих фондів 34,000,000 долярів. Теперішню допомогу приспішено після успішних переговорів в справі німецької участи та німецького вкладу в західно-европейську оборону, при чому Німеччина погодилася вплачувати на ті цілі місячно 22,000,000 долярів до липня наступного року. Теперішня допомога призначена на приверненння німецького торговельного балянсу.

Лейбуристи підтримують Атлі в справах оборони

Лондон. — Лейбуристські члени британського парляменту відбули вчора окремі приватні наради, на яких більшістю трьох четвертих голосів підтримали очолювану колишнім прем'єром Клементом Атлі партійну лінію відносно оборони. Це була рівночасно велика перемога Атлі над очолюваними Аневріном Бівеном лівими елементами в лейбуристській партії, які спричинили це голосування, домагаючись, щоби лейбуристські депутати в Палаті Громад і їх партія в країні виступили проти збільшення видатків на оборни. Лейбуристи мають 294 депутатів в парляменті, але в зібранні взяло участь тільки 161, з яких 120 підтримувало політику Атлі, а тільки 41 одобрювали домагання Бівена. Не зважаючи на цю перемогу над лівими елементами, лейбуристи рішили запропонувати доповнення на сьогоднішніх дебатах в парляменті в справі видатків на оборону. Це доповнення висловлює недовір'я, що уряд прем'єра Черчила може виконати програму оборони, отже коли б в Палаті Громад його принято, тоді Черчил з урядом мусів би піти у відставку.

Піне продовжує зусилля для створення нового уряду у Фрнції

Париж. — Антуан Піне, міністер публічних робіт і транспорту в поваленому уряді прем'єра Едґара Фора, продовжує свої зусилля, щоб створити новий уряд країни та перемогти загрозливу урядову кризу. Він заповів, що його уряд складатиметься з „техніків" і в цьому напрямі він відбув розмови з провідниками поодиноких партій, передаючи їм свою програму для зрівноваження валюти та виконання внутрішніх і зовнішніх фінансових зобов'язань.

ФАЛЯНГА ЗМІНИЛА СВОЄ ВІДНОШЕННЯ ДО АМЕРИКИ

Мадрид. — Фалянґа, еспанська націоналістична партія тоталітарного характеру, проголосила вчора підтримку еспанської політики, скерованої на співпрацю із Злученими Державами. Впродовж останніх 20 років Фалянґа явно поборювала західну демократичну концепцію. Зміну проголосив генеральний секретар Фалянґи і рівночасно міністр в уряді ген. Франка, Раймундо Фернандес Квеста, заявляючи при цьому, що фалянґісти „не мають за чим жалувати або з чого виправдуватись". При цьому він дав виразно до зрозуміння, що фалянґісти не мають потреби ані змінювати своєї структури ані своїх принципів, найвище можуть їх „вдосконалювати". Квеста вважає, що тепер „настав слушний час, в якому можна почати сердечні розмови з американським народом", заявляючи, що „наші розмови не є комерційні і не подиктовані вигідністю, тільки нашим переконанням, як европейського і християнського народу, що ми повинні допомогти ратувати світ від нещастя, яке йому загрожує".

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

FOUNDED 1893

Ukrainian newspaper published daily except Sundays, and holidays by the Ukrainian National Association, Inc. at 81-83 Grand Street, Jersey City 3, N. J.

Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J. on March 30, 1911 under the Act of March 8, 1879.

Accepted for mailing at special rate of postage provided for Section 1130 of Act of October 3, 1917 authorized July 31, 1918.

ПЕРЕДПЛАТА:		SUBSCRIPTION RATES:	
На рік	$10.00	One year	$10.00
На пів року	$ 5.25	Six months	$ 5.25
На три місяці	$ 2.75	Three months	$ 2.75

За кожну зміну адреси платиться 10 центів

За оголошення редакція не відповідає.

Адреса: "SVOBODA," P. O. Box 346, JERSEY CITY 3, N. J.

ВІД КУБАНІ АЖ ДО СЯНУ-РІЧКИ

Широко розписалися УЩВісті про новий совєтський фільм „Кавалер золотої зірки", що його висвітлюють у Ню Йорку. Пропаґандивний характер совєтських фільмів відомий уже не тільки нам, але цілому світові. Зрештою, ця газета на те і існує, щоб похваляти те, що, з волі Кремлю, нищить українське життя. Тому завжди знайдеться у них якийсь „Гринчишин", що описуватиме, наприклад, як в Західній Україні „народ живе в повних достатках", дякуючи Сталінові, як там „розвивається освіта і рідна культура". Всі ті брехні знаємо, як не з власного досвіду, то з досвіду тих, що до нас недавно прибули з рідних земель. Проте таки захотілося нам побачити цей фільм, — тому, що дія відбувається на Кубані. Чи диво? Та ж усі ми виростали у молодості під впливами Того, що співав, як то згодом розпадуться вікові пута та як:

Встане славна мати Україна
Щаслива і вільна,
Від Кубані аж до Сяну-річки
Одна, нероздільна.

Ніби сповнилися уже мрії поета. Народ наш „від Кубані аж до Сяну-річки" разом, вільний, щасливий, один нероздільний, як вірити совєтській пропаґанді. Якраз з цього боку новий совєтський фільм дуже повчаючий.

Якийсь Григорій Максимов так описує в УЩВістях могутню красу Кубані:

„Блищить налите золотом колосся. Колихається пшениця. Пливуть комбайни. Шумлять води Кубані. На побудову каналу ідуть десятки колгоспних бригад. Тепло звучить народна пісня".

В дійсности на фільмі воно виглядає приблизно так: Шумлять води Кубані й колихається пшениця на панщизняних ланах, а бригади новітніх рабів копають канал під пильним оком чекістів; чуємо пісню, тільки не народну, а спів „совєтських людей", совєтських „патріотів і героїв", що перейнялись „динамічним рухом епохи, і її ритмом". Це мали б бути „обличчя героїв сучасності, борців за соціяльний прогрес, за щастя трудового рабства". Але це тільки так в задумах совєтської пропаґанди і реклямі, в деклямаціях акторів, але не в діях справжніх людей, мешканців Кубані, предків запоріжців, про яких згадується тільки мимоходом і буквально двома словами.

Можна б припускати, що коли Кремль наказав здіймати фільм на Кубані та ще там, де жили нащадки запорізьких козаків, то певно дозволив уже ради самої пропаґанди на висвітлювання теж і звичаїв населення та на українську мову і пісню. Нічого подібного. Тільки старий дід, неначе свідок славної минувшини, ще заговорив кількома українськими словами... Усе інше, включно з мовою молодого покоління — московщина. Найбільша честь для жителя Кубані, як висвітлено в фільмі, це приподобатись Москві й Сталінові. Найбільше щастя — дістатись до Москви, до рідної Москви. Це — єдина мрія.

До цього можемо тільки те додати, що навіть і цей фільм можна було Кремлеві виробити щойно по десятках років систематичного, брутального виселювання українського населення Кубані й нищення всього того, що може нагадувати там українську культуру та українські обичаї й звичаї. Російська мова стала на Кубані всюди урядовою і обов'язковою. Домагатись прав для української мови, значить зарахувати себе до ворогів народу. Тому теж понищено всі українські просвітні установи, а з бібліотек повикидано українські книжки, включно з „Кобзарем" того Шевченка, що був великим другом кубанського отамана Кухаренка.

Кубань, насильно зрусифікована й уколгоспнена, це в перевертнів та Москви патріотична, героїчна і прогресивна Кубань. Такою показують її на совєтськім фільмі.

КНИЖКА ПРО ЗДА

Не лише періодична совєтська преса (Правда, Литературная газета, Крокодил і ін.) веде систематично антиамериканську пропаґанду. За минулий рік появилося безліч окремих видань, в яких найчорнішими фарбами представляється американська історія. Книга А. Е. Куніної „Крах американських плянів здобуття світового панування" (Держ. Видавництво Політичної Літератури, Москва, 1951 р.) присвячена комуністично - пропаґандивному трактуванні ролі Злучених Держав в подіях 1917-1920 років на території бувшої російської імперії.

Провідна ідея книжки така: ЗДА були організатором і активним учасником збройної інтервенції проти молодої совєтської держави. На початку авторка пише: „Історія ЗДА — це ланцюг безперестанних загарбань, грабунків, бандитизму... ЗДА виступають не лише претендентом на світове панування, але й активним організатором і учасником боротьби проти радянської держави і революційного національно - визвольного руху, жандармом Европи". Хижацький імперіялізм ЗДА, твердить авторка, підтримував контрреволюційний тимчасовий уряд Керенського. В 1917 р. ЗДА позичили цьому урядові 100 мільйонів долярів. Дипломатичні представники ЗДА слідкували й наполягали аби ця сума була зужита на придушення залізом і кровю „революційного руху російського пролетаріяту" і встановлення диктатури Корнілова. Державний секретар Лансінґ 10-го грудня 1917 рапортував президентові Вилсонові: „Єдине наявне ядро організованого руху, достатньо сильного для того, щоб замінити большевиків і встановити владу, це є група офіцерів, очолюваних генералом Калєдіним, гетьманом донських козаків".

Метою американської інтервенції, пише А. Куніна, було економічне закабалення російських просторів. „Американські імперіялістичні хижаки накладали свої лапи на російську нафту, руду, ліс, залізниці, прагнули до колоніяльного закабалення народів Росії". (стор. 229). Книжка цитує безліч документів з американських дипломатичних джерел. Буквально на кожній сторінці є цитати з Леніна і Сталіна; авторка не забуває пригадувати про пророчий дар цих двох геніїв людства, які правильно передбачали хід історії. Авторка наводить лист посла ЗДА в Росії Френсіса до державного секретаря (13 серпня 1917 р.): „Американські бизнесмени уже з задоволенням дивляться на багатства Росії, на її великі запаси водної енергії і на можливість будівництва залізниць...". Герберт Гувер, „хижак, майбутній призидент ЗДА", розбагатів на Майкопській нафті. „Батум мусить стати американською базою в Закавказзі", — нахабно вимагав член американської місії в Вірменії, бригадний генерал Д. Мозлі. Багато книжка наводить подібних цитат про економічні зацікавлення американців в Сибірі.

Багато місця книжка приділяє заходам уряду ЗДА для розчленування Росії. А. Куніна посилається на два американських джерела: D. Miller, My Diary at the Conference of Paris, том. II. і на Congressional Record, т. 57. Авторка твердить: 26 липня 1918 р. американський юридичний експерт Міллер в меморандумі, присвяченому аналізі „14 пунктів" президента Вилсона, намагався умотивувати плян розчленування Росії, пускаючись в довгі міркування про значення слова „Росія". Міллер писав, що під словом „Росія" малась на увазі вся територія російської імперії, за вийнятком Польщі. Росії більше не існує, мирова конференція мусить визнати серію урядів дефакто, що представляють фінляндців, естонців, литовців, латишів, українців... як тільки мирова конференція накреслить кордони цих нових держав... Цей документ поневолення і розчленування совєтської Росії був 28 листопада 1918 р. затверджений през. Вилсоном як офіціяльна програма на паризькій мировій конференції... Вилсон особисто писав про „розпад Росії в крайньому разі на п'ять частин — Фінляндію, Балтійські провінції, Европейську Росію, Сибір і Україну". (F. R. P. P. C., том I., стор. 268-269)... ЗДА пропонували відірвати від Росії не лише всю Прибалтику, Білорусь і Україну, але й Кавказ, Сибір і всі середньоазійські области. В доказ цього авторка посилається на виготовлену для паризької конференції мапу „пропоновані кордони Росії" (надруковану в згаданій праці Міллера), на якій позначено всі нові держави.

Сказавши все це і багато іншого А. Куніна вигукує: „Така ця страхітлива карта розчленування нашої великої совєтської батьківщини, виготовлена 21 січня 1919 року державним департаментом Злучених Держав Америки... Із всієї території нашої батьківщини американські імперіялісти залишали народам Росії лише середньоросійську височину!" (ЛЛ)

Іван Кедрин

Поможім світити „Карпатській Зорі"

Це просто чудо, що збереглася мова, окремішні звичаї й обичаї, прив'язання до власної Церкви і любов до землі батьків — в народі, що сотнями років перебував під чужинецькими займанщинами, виставлений на асиміляцію, ведену всіми засобами чужинецьких державницьких машин. Це просто чудо, як в українському народі прокинулася приспана національно-політична свідомість і як впродовж одного сторіччя повстала новітня нація з етнічної маси, позбавленої не тільки рідної провідної верстви, але навіть власного імени. Проте з усіх страждань, що їх переживав великий нарід на великих просторах рідної землі, таки найбільшими були страждання Карпатської Землі, що від половини 14-го сторіччя майже 600 років безуюпинно перебувала під мадярським ярмом". Як можна було встерегтися, щоб за 600 років неволі не викривлено душі, щоб отих 600 років чужинецького асиміляційного натиску не спинило процесу національного відродження?! Як знаємо з історії блискучих і траґічно-сумних коротких днів відродженої карпато-української державности — це відродження карпатських українців проходило через ніч, подібно, як і в Наддніпрянщині після вибуху революції 1917 р. Але ж це відродження торкалося тих, що жили на рідній землі й переживали безпосередньо тамошні історичні хвилини, торкалося тих, що межували у Карпатській смузі з Галицькою віткою народу, а далі, почерез неї, з рештою рідної нації.

Ті ж, що ще в 70-тих рр. залишили рідну Карпатську землю і переселилися за океан, щоб там шукати кращої долі, — не були виставлені на безпосередній вплив відродженецької течії і жили віруваннями і думками, що їх привезли до нової країни поселення з своїми бідними, знищеними клуночками. Ясно, що вони відстали в процесі національного освідомлення і не могли додержати кроку з земляками з інших частин України і власним землякам з Карпатської України.

Але треба чолом бити перед отими культурно й політично відсталими карпатськими іміґрантами в Америці, які тут найяскравіше виказали, що таке „твердий русин": бо ані поверх пів тисячі років мадярської асиміляційної політики, ані 80 років перебування в атмосфері американської культури й цивілізації з усією її притягаючою силою — не затерли в них тих їхніх цінностей, що їх привезли сюди з рідного краю. І ми є свідками, як уже третє покоління карпатської іміґрації говорить мовою своїх батьків і дідів і зберегає любов заморської батьківщини та рідної Церкви.

Очевидно, що ці їхні батьки й діти (чи живе ще хтонебудь із тих, що дітьми приїхали сюди, як перші іміґранти з будьякої землі України?!) не зовуть себе українцями й не мають наших, загально українських, соборницько-державницьких ідеалів. Бо за пів тисячки років мадярського панування всю інтеліґенцію змадяризовано й нарід насичено мадяронським елементом. І це ще щастя, що карпатські іміґранти називали і називають себе „русинами" і це ще чудо, що Народна Рада Русинів ЗДА домагалася в липні 1918 року самовизначення і для карпатських русинів та що карпато - русини висловилися тоді радше за Чехословаччиною, як Мадярщиною. І нині вони — русини. І нині вони, баламучені, обріхувані, задурманювані анахронічною фразеологією політичних грачів, що дивляться на пів-мільйонову масу цих карпато-русинів як на предмет своїх політичних експериментів та господарської і політичної експлуатації. Ці духові провідники маси, що приїхали сюди без власної інтеліґенції і відразу попала в лабети чужих опікунів, це колишні галицькі москвофіли, що збереглися одиноко тільки ще тут, в Америці, бо ніде на рідних землях їх уже нема, усюди є або свідомі мадяри, або чехи, або американсько-інтернаціональні комуністи, діючі за приказами з одного центру.

І ми, національно-українська громада в ЗДА, що живемо своїм культурним і політичним життям та маємо власну всеукраїнську проблематику і проблематику пов'язання укранїських ідеалів з американським державницьким інтересом, ми не завжди тямимо, що поруч із нами живе не якась собі жменя, якесь собі мертве одно чи два товариства, але пів мільйона наших людей, наших душ, що за них іде бій, бій за душу карпатського русина: чи він дасть свій гріш і голос і душу москалеві, мадярові, чехові чи просто комунізмові.

У цей бік за душу встрянув врешті й український світ. У цей бій за душу вступила й „Карпатська Зоря", часопис, що його почав в жовтні мин. року видавати гурток високо - освічених карпатських українців, що приїхали недавно до ЗДА і тут стрінулися з отією масою своїх найближчих земляків, сусідів, свояків, краян, закорузлих у своїх давніх віруваннях, але пов'язаних разом із отими новоприбулими інтеліґентами одною найбільшою цінністю: любов'ю до тієї самої своєї вужчої Карпатської батьківщини. Бо чи вони звуть себе русинами, чи руснаками чи навіть карпатоpосами і не хочуть ще звати себе українцями, всі вони всеодно патріоти україн-

(Закінчення на стор. 3.)

Політика у Професійних Спілках

У статті „Чим живуть Професійні Спілки" я не хотів заперечувати важливости всіх тих справ, які згадує п. Я. Гайвас („Свобода" з 19. людого ц. р.) як найважніші для американських професійних спілок. Розуміється, що існують справи, які ближчі кожному пересічному членові юнії, ніж загально-політична дія. Розуміється, що для пересічного члена юнії десь у Сейнт Луїс може бути важливішим питання підвишки ціни трамвайного квитка, ніж участь представників професійних спілок в Організації Північно-Атлантійського Пакту. Розуміється, що Акт Тефта-Гартлі можна розглядати, як обмеження влади юній і так його політично насвітлювати. Але мене спеціяльно цікавила справа політичного наснаження професійних спілок і це наснаження політикою життя профспілок вважаю за показне.

Бо ще раз хочу підкреслити, що життя американського робітника є на тій висоті, що його професійні організації можуть дозволити собі теж зайнятись світовими проблемами та що більше: мають обов'язок ними зайнятись. Акт Тефта-Гартлі — якщо його розглядати не з вузьких рамок профспілчанця — це лише зміцнення державної влади, що дуже потрібне у політичній ситуації, яка заіснувала. Він не проти волі юній, але самоволі їх диктаторів. Що його можна натягати на користь капіталу — це лише вина малої політичної активности усіх профсоюзників. Коли б усі члени юній, яких число далеко переходить п'ятнадцять мільйонів, були активні політично, тоді мали б вони відповідну скількість своїх представників в обох американських палатах і не мусіли б побоюватись, що цей закон міг би бути використаний проти них.

Внутрішні проблеми юній важливі — зрозуміло — для внутрішнього життя американської держави. Скажу більше: тепер у ЗДА є навіть ширші і важливіші проблеми актуальні, на які я вже звертав увагу на сторінках „Свободи". Це перехід — повільний, але замітний — американської капіталістичної системи господарки у „лейбористичну" і дискусія цих проблем передовими економістами і господарниками. Ці переміни — що як теж підкреслював уже в одній статті — дійшли до того, що випередили програму кількакратного кандидата соціялістичної партії на президента і вождя американських соціялістів Томаса, який заявив ,що він сьогодні розгубився, де починається соціялізм і де кінчиться капіталізм.

Отже я таки залишу на боці внутрішні проблеми професійних спілок, які — як потверджує пан Гайвас — „перемогли початкові трудноці й здобутки за робітниками".

Важливою справою є домагання міжнародної Конфедерації вільних професійних спілок участи зорганізованого робітництва в Організації Північно-Атлантійського Пакту. Світ праці вимагає участи своїх представників проф-спілок заінтересованих держав для випрацювання соціяльної й економічної програми, щоб тим самим сильніше поставити боротьбу професійних спілок проти комуністичної аґресії: головно у Франції й Італії.

Коли мова про Францію — то їй присвячує тепер спеціяльну увагу ввесь зорганізований робітничий світ. Франція тепер на роздоріжжі. Минулорічні вибори не вияснили політичної ситуації, як теж не розв'язали проблеми парляментарної більшости, потрібної для запевнення стабілізації уряду. Політичні партії у взаїмній ривалізації зовсім не звертають уваги на загальне добро. Франція потребує суворої політики. І для цього є два шляхи: закинути всі привілеї і заґварантувати все найконечніше для життя усім без вийімку; ця розв'язка базується на рівності й солідарності. Вона викличе духове оновлення нації. Це політика, яку вів донедавна Атлі і яку продовжує вести Черчил в Англії. Та є інший шлях, який теж називається суворим і який ставить нові бар'єри поміж споживцями і заробітчанами, який хоче опертись на тих, які користають із упривілейованої ситуації. Цей шлях веде до обниження життєвого позему, до соціяльної несправедливости: в дальшому до небезпечних авантюр, до революції. Виглядає, що цю другу політичну лінію воліє вибрати теперішній французький міністр фінансів Рене Маєр, якого завдання бодай часово устабілізувати господарку Франції. Підвижки платень і вслід за цим подвійні підвижки цін на товари, постійна опозиція до уряду так на правому крилі: табору де Голя, як на лівому: комуністів, безперервна загроза виходу соціялістів з урядової коаліції, що приведе відразу до унеможливлення всякої концепції створення уряду — робить те, що Франція є в осередку зацікавлення всього світу праці, як теж прихильників демократичного порядку, бо ця ситуація загрожує Франції щораз більше диктатурою, головно комуністичною диктатурою. Це тим більше важливе, коли зважити, що всі важніші проф-союзи Франції, як теж і в Італії надалі стоять під впливами комуністів. А з другого боку виглядає, що боротьба з комунізмом в Европі послабилась. Італійські бизнесмени наприклад, „задаються" з комуністичними юніями, чим ще більше розповсюджують комунізм. Теж і багато заповіджених бенефіцій з Маршалового Пляну не дійшло до европейських робітників, яких платні падуть через інфляційний натиск і податки.

Теж і справа югославських професійних спілок насторожує на увагу увесь вільний зорганізований світ праці. Професійні спілки вимагають від Тіта, заки будуть прийняті югославські юнії до „Міжнародної Конференції Вільних Професійних Спілок", звільнення всіх профсоюзних діячів з тюрем у Югославії, як теж зняти з них диктатуру югославської комуністичної партії. Вимоги до Тіта такі самі, як до Франка.

Ситуація на профсоюзному відтинку в Европі поважна. Тож і вільні професійні союзи, які поставили собі головне завдання: боротьбу з комунізмом, насторожено слідять за світовими подіями і намагаються своєю активною політичною діяльністю впливати на хід світової політики. Не даром американський секретар Тобин висловився з признанням про американські юнії, які назвав найдоцільнішими аґітаторами демократичного життєвого ладу, і признав, що саме юнії зберігають найкраще надії на волю людства і на піднесення життєвого стандарту на цілому світі. Професійні союзи розуміють своє високе завдання і тому не лише присвячують увагу внутрішним справам але головно стали світовою політичною силою, яка хоче говорити про майбутнє світу.

Т.

Лев Шанковський

ПРАВДА ПРО ЖИДІВСЬКІ ПОГРОМИ

4)

Для ліквідації жидів, для пильнування таборів, для роботи в різних газових камерах ґестапо вживало відділів складених з полонених різних підсовєтських національностей. Ми не дивуємось колишнім совєтським полоненим, що вибираючи певну смерть на дієті з гнилих буряків, чи життя на службі в ґестапо, вибирали останнє. І ми не дивуємось, що служба оцих ґестапівських вибранців при печах смерти в Белзці, чи Авшвіці, кінчалась теж смертю у цій самій печі, або від кулі ґестапівського посіпаки, бо ґестапо не хотіло ділити забагато „службових таємниць" з людьми „нижчої раси" й воліло їх позбутись, як непотрібних свідків.

Але ми протестуємо, щоб цих людей називати „українцями", чи теж українськими есесовськими відділами. Тимчасом в одному спогаді читаємо: „замовлено обід на 200 українців; отже завтра треба сподіватися великої акції". У польських дистриктах Генеральної губернії, тобто Польщі, ці відділи з полонених на службі в ґестапо називали „українцями"; У цій назві, що її спільно придумали німецькі ґестапівці й їх енкаведівські майстри, добачуємось далекосяглої провокації з метою зашкодити українському визвольному рухові. Треба признати, що ця провокація їм частинно вдалась.

Звичайно, в Галичині, відділів цих годі було називати „українцями". Тут їх називали „чорними", тому, що ґестапо зодягнуло їх в чорні кабати з сивими ковнірами й сивими випустками на рукавах. У Львові, на Янівській, відділ „чорних" з совєтських полонених пильнував „ю-лаґер" і допомагав ґестапістам у ліквідації жидів. Сам відділ скінчив службу на Пісковій горі у Львові, поголовно розстріляний німцями. Інші відділи „чорних" брали участь в акціях проти УПА й прославились в пацифікаціях українських сіл журавенського й букачівського районів у квітні 1944 року, калуського в травні 1944. У звіті з цих часів писалось: „За два тижні, німецькі „чорні" гайдуки погромили такі села: Довга Войнилівська, Перекоси, Дуброва, Довжна, Дорогів і Цвітова. У кожному зі згаданих сіл погромники досхочу грабували, насилували жінок і дівчат, заражуючи їх сифілісом, арештували й стріляли людей. Між іншими застрілили на місці 3 чоловіків, а 12 забрали зі собою й по дорозі теж застрілили. З 4 сіл забрали до 50 коней. Оці поборники „Нової Европи" виявили себе запеклими комуністами. Між іншими скатували до безтями одного українця за те, що він вимазав, у військовій книжці, совєтську зірку. Себе називають залюбки „сталінськими ребятами". Бешкетуючи на українських селах, вони вигукують: „Ви хотєлі Гітлера, вот вам і Гітлер".

У час, коли існував український рух спротиву проти німців, існував ще УЦК зі своїми Окружними комітетами й Повітовими допомоговими комітетами. Установи ці існували леґально і їх основна мета була організація суспільної опіки й культурної праці серед українського населення в умовах німецької окупації. Якби ми не окреслювали УЦК і його комітети, факт залишається фактом, що ця установа, за весь час своєї діяльности, не проголосила ані одного рядка, що його тепер можна би коментувати, як прояв українського антисемітизму. УЦК мав свою пресу й свої видання і в них немає ані одного рядка спрямованого проти жидів. Це ділялось в часі, коли урядова преса й видання країн німецьких сателітів не могли постриматись від протижидівської пропаганди.

Стільки про недавні часи в Україні. На жаль, жидівські обвинувачення менше торкаються оцих недавніх часів, вони з більшою силою вдаряють в 1917-1921 рр.

Минуло 30 років від закінчення I. Визвольних змагань, минуло 25 років від смерти сл. пам. Головного Отамана від куль насланого большевиками скритовбивці і, впродовж цього всього часу, українська сторона не змогла переконати жидівської сторони у безпідставності обвинувачень сл. пам. Головного Отамана в антисемітизмі. Переконливі докази, що їх представляла українська сторона включно зі свідченнями жидівських очевидців, документи й накази з підписом самого сл. пам. Головного Отамана, документи й спогади чільних військових провідників і політичних діячів цього часу не могли вплинути на жидівську сторону, щоб вона зревідувала свої погляди згідно з дійсністю. Немов за кивком палички диригента, жиди, без різниці на політичні погляди, називали українських самостійників — петлюрівцями, Головного Отамана Петлюру — антисемітом, весь український самостійницький табір — антисемітським. Коли ж й проголошувались тези, в обороні українців, раптом, внаслідо якоїсь позакулісової пресії, з'являлись відкликання цих заяв і вицофування підписів з-під публікації. Думаю про публікацію: „Погроми в Україні" видану за підписами Ю. Бачинського, Арнольда Марголіна, Марка Вішніцера й Ізраеля Зонґвіла.

Не для переконання цих, що себе переконати не дають, але для тих, що може заінтересовані в цих справах і хочуть перевірити їх на фактах, пишемо ці рядки й вказуємо їм саме на ці факти. Ніодин український уряд, що існував в Україні, в 1917-1920 рр. не був антисемітським, в них були міністри — жиди, а інтереси жидівської меншини в Україні оточувались пильною увагою. В соціялістичному уряді Української Центральної Ради міністром для справ жидівської меншини був п. Зільберфарб. Як відома, Українська Центральна Рада заключила зі всіма меншинами в Україні договір, дня 2. липня 1917 року, в якому признала російській, польській і жидівській меншинам статут національно - персональної автономії.

У правому уряді за гетьмана Павла Скоропадського — міністром для торговлі й промисловості був жид — п. Гутник. За уряду Директорії, що продовжував політику Української Ценральної Ради жид — п. Арнольд Марголін став амбасадором У. Н. Р. у Лондоні, а п. Пінкас Красний був міністром для жидівських справ.

Вже сама участь чільних жидівських політичних діячів у урядах відновленої держави вказує на безпідставність яких-небудь обвинувачень українських політичних діячів цього часу в антисемітизмі. На нещастя, за часів Директорії, сталося кілька відірваних випадків жидівських погромів, у зв'язку з тим був виданий наказ Петлюри до військ спрямований проти погромів. Текст цього наказу, в англійській мові, надрукував „Ди Ню Йорк Таймс" з дня 20. червня, 1926 року.

(Закінчення буде).

Б. Глазков

КОЗАКІЯ

Росіяни непокояться

У нюйоркській газеті „Новое Русское Слово" з 28. грудня м. р. констатовано, що тепер „бурлить і клекоче козацьке питання".

Росіяни з ненавистю ставляться до боротьби козаків за волю. В СССР московські тирани нелюдськи винищують населення Козацьких Земель, а на еміграції росіяни шовіністи — як якась злочинна шоста колона — доповнюють акцію Москви, бо теж боряться проти свободи козаків.

Поруч з іншими народами, що їх уярмила Росія, козаки відважно боряться за таке звичайне право людини — бути вільною. Проте Москва ніяк не хоче позбавитись козаків, які, проти свого бажання, мусіли боронити й поширювати російську імперію. Не менш важливе й ґеополітичне положення Козакії, що ще більше піднесеться після вибудовання Волго-Донського каналу.

Перехрестя історії народів

Козакія віддавна була рішальним ґео-політичним і стратегічним чинником на сході Европи. У добі VI—XV віків ця країна була ареною жорстокої боротьби місцевого населення з народами, що хтіли оволодіти цим обширом. Лише захопивши й підкоривши — на особливих державно-автономних зосновках — Козакію, потрапила Золота Орда створити одну з самих могутніх тогочасних держав. Після поваления Золотої Орди, козаки знову стають господарем своєї землі й боронять її проти напасників, особливо проти Турецької (оттоманської) імперії. І доки козаки були господарями своєї землі, доти на сході Европи не могла виникнути якабудь великодержава, яка б захитала рівновагу сил.

Московські царі, щоб оволодіти козаками, вжили випробуваних засобів: облесливість, брехню, підкуп, й врешті насилля. Більш, як два сторіччя, боролись козаки проти захватництва Москви. У цій боротьбі було пролито багато крови й тільки московський цар Петро І. завоював землю козаків.

Козаки, під час перебування в складі російської імперії, безліч разів повставали проти своїх гнобителів, — про це свідчать повстання Разина, Пугачова, Булавина, Грузинова й багато дрібних повстань.

Козаки в боротьбі після революції

Ледве, в 1917 р. настали сприятливі обставини, як козаки негайно оголосили свою непідлеглість Росії, об'єднавши козачі території в соборну федеративну козачу державу Казакію. Але нова російська большевицька влада не могла примиритись з втратою вартісних з военно-політичного й економічного боку територій, та почала війну проти козаків. Більше як три роки оружно боровся козачий народ за право вільно жити, але не підтриманий свобідними народами світу, знову впав під ударами Росії.

Значення Козакії усвідомлював хоч би Лев Троцкій, що вказував червоній армії, що козачий фронт є важливіший, ніж німецький. Червоні й білі росіяни-імперіялісти тепер також розуміють, що доки Росія володіє Козакією, вона володіє Азовським, Чорним і Каспійським морями та має доступ до Кавказу. А з звільненням Козакії, Росія перестає бути постійною загрозою для інших народів.

Ось чому Сталін, в ударному порядку, будує основну вісь російської могутности: Балтійське море, Петроград, Москва, Волга-Дон, Чорне море.

Змагання Козакії

Утримання підневольної Козакії представляє для Росії вигоди з таких мотивів:

1. Наявність випадової бази проти України, Кавказу і Туркестану (хліб, вугіль, нафта, бавовна),
2. Грунт для нападу на Туреччину, Іран і Ірак (Мосульська й Басорська нафта),
3. Полекщення нападу на Босфор й Середземне море (світові водні шляхи),
4. Можливість тиску на сусідні мусульманські держави й нарешті
5. Використовування не тільки догідного положення Козакії, але й усіх її фізичних і економічних багатств.

Україна й Козакія

Ці дві країни тісно пов'язані спільністю інтересів. Вони, однаково як і інші народи, прагнуть скинути з себе російсько-большевицьке ярмо. Зрозуміння спільности прагнень необхідно доведе до зміцнення найтіснішого зв'язку між цими братніми народами. А це, в свою чергу, є передумова створення інших форм співжиття між народами, — на ґрунті взаємного зрозуміння й пошановання, — як рівних з рівними та вільних з вільними.

Віримо, що надходить час, коли в світі запанує не володіння жорстоких і сильних народів над слабими, а дійсна воля й справжнє братство всіх народів.

УКРАЇНЦІ У ШВЕЦІЇ

ВИКЛАД ПРО МАЗЕПУ Й КАРЛА XII.

Інавґурація „Українських Днів у Швеції" відбулася 4-го січня в Стокгольмі відчитом і принятям, зорганізованим Українським Академічним Клюбом для представників шведської історичної науки, членів Каролінського Союзу (головного вогнища наукових дослідів над добою Карла XII.), слявістів Стокгольмського університету та запрошених шведських і балтійських гостей — приятелів української справи.

Відкриваючи зібрання, голова УАКлюбу, Юрій Борис сказав:

„Наша кольонія в цій країні невелика, вона охоплює приблизно 300 українців, але ми почуваємо себе сильно зв'язаними з Швецією на підставі історичних традицій. Наша громадська організація названа також іменем гетьмана Орлика, що вів перший український уряд на еміґрації під протекцією Карла XII-го, підтримував його підчас турецького періоду та пізніше майже 10 років діяв у Швеції, аж до 1721 р., все ще користуючись протекцією шведського уряду, а також короля Фредеріка І."

На закінчення своєї промови п. Борис подав такі інформації: — „Післязавтра, 6-го січня, припадає український Свят-Вечір. Тоді українці з цілої Швеції зберуться на спільне свято в місті Оребру. Для членів кольонії, що не зможуть приїхати до Оребру, влаштовуються спільні Свят-Вечірні святкування в Стокгольмі й інших містах. Наш єдиний греко-католицький єпископ, що врятувався перед большевицьким знищенням і тепер являється Апостольським Візитатором для українців у Західній Европі присилає до нас свого Генерального Вікарія. монсіньоре Ван де Малс. — Впродовж слідуючого тижня Генеральний Вікарій відправить низку Богослужень в Оребру, Стокгольмі й інших місцевостях. Заки програма Українських Днів у Швеції вичерпається до кінця січн,я відбудуться виклади про долю українського студентства в Краю й закордоном, про актуальне положення й партизанську боротьбу в нашій Батьківщині, сходини з нагоди дня нашої самостійности — 22 січня і т. д.

НЕЗАБУТНІЙ СВЯТ ВЕЧІР ШВЕДСЬКИХ УКРАЇНЦІВ

6-го січня тяготіння української кольонії перенеслося на захід Швеції, до міста Оребру. З півдня і з півночі, з заходу і сходу, з усіх закутків Швеції поспішали того дня українці на Загальні Збори Української Громади ім. Гетьмана Орлика і на спільний український Свят-Вечір. Цього дня ми були тільки самі з собою, святкували великою українською українською сім'єю це родинне свято. А що це було за свято! Жінки метушились у кухні, чоловіки радили раду на громадських зборах, горіла ялинка, а все це в супроводі щебету українських дітей, яких голоси, як каже Стефаник, мов срібні дзвіночки розлягалися по хаті. Так, дітей, бо чи ж може бути Свят-Вечір і ялинка без дітей?

Ще заки смеркається, наступає велика подія. Секретар Громади, Богдан Залуга, привозить з двірця автом Генерального Вікарія, о. Ван де Малс, що ось вже третій раз приїжджає на Різдво до українців на Півночі.

Вперше відбувається в цьому західньому місті Швеції українська Служба Божа, вперше мають українські скитальці тут почути слово душпастиря в рідній мові.

Після Служби закінчуються громадські Збори. Нововибраний голова Громади, сотник Іван Стращко, закликає до єдности й продуктивної праці, для добра Батьківщини.

Але ось починають уже нетерпеливитись господині. Час починати вечерю. До столу засідає сорок осіб — молодих і старих, з усіх кінців України, різними долями й дорогами до цієї далекої, але гостинної країни прибулих. Харків'яни, херсонці, київляни, полтавці, подоляки, галичани, чернігівці, волиняни, а добились вони сюди через Ріміні, і через Кронштадт, і через Східню Карелію, і через німецьку концентраки, і через що тільки хочете. І чи мрілось комусь з них, що тут, на Півночі, в лютеранській американізованій Швеції відбуватимуть колись такий родинний, такий настроєвий Свят Вечір, на якому не забракує майже ні одної з приписаних дванадцяти українських страв?

Після закінчення вечері забавляв земляків артист Герасим Іванків, „Містер Іванків" — як реклямують його перед публичними виступами шведські менажери, — різними штуками доброї кляси та факірськими дивами.

СВЯТ - ВЕЧІР У СТОКГОЛЬМІ

В Стокгольмі, Боросі і деяких місцевостях відбулися льокальні святкування. Стокгольмський вечір уляштувала Українська Громада, яка спочатку мала прилучитися до святкування цілої кольонії, але потім рішила відбути своє свято окремо. Також ця імпреза була гарним успіхом. Зібралося біля 20 українців і біля 30 шведських і балтійських гостей. Гарно зіспівана група з п'ятьох хлопців в вишиваних сорочках підносила настрій вечора колядками й піснями. Також цю українську імпрезу відвідали два шведські репортери, вислідом чого був обширний і ілюстрований чотирьома фотографіями репортаж в „Афтонтіднінґен" та замітка в „Стокгольм - Тіднінґен". На підставі інтервю з кількома учасниками „Афтонтіднінґен" подає симпатичний опис українських різдвяних звичаїв, а також в коротких, але потрясаючих словах описує, як симптоматичні приклади, жахливі переслідування москалями й німцями трьох українців, з яких доля Івана Скотюка і Арсена Свідерського особливо болюче врізується в пам'ять.

Т. ДАНИЛІВ У СТОКГОЛЬМІ

Гостем в ці дні був у Стокгольмі секретар СУБ-у і КОГЦУ, мґр. Теодор Данилів, що приїхав до Скадинавії в справі допомоги для українських скитальців у Трієсті. Вертаючись до Анґлії, мґр. Данилів ствердив, що Шведський Червоний Хрест і інші допомогові організації з великою увагою поставилися до справи й прирекли конкретну й поважну підтримку українцям в Трієсті. „Я задоволений вислідами моїх інтервенцій" — сказав наш емісар з Льондону. „Будучи цілковито заабсорбований справами Трієсту, я не мав можливости присвятитися більше консолідаційним справам шведського терену, а зрештою я не мав також спеціяльних доручень від КОГЦУ у цьому напрямку."

Акцію М-ґра Даниліва відмітив також великий стокгольмський щоденник знимкою його. В цьому інтерв'ю мґр. Данилів м. ін. сказав, що він був також у контакті з Головою організації „Редда барнен" (Рятуй дітей", яка теж обіцяла поміч. „П'ять тон одежі будуть вислані негайно, а крім того Редда Барнен вишле свого репрезентанта, що на місці перевірить потреби допомоги."

УПК.

Секція Українознавства Української Вільної Академії Наук

Дня 16 лютого 1952 в приміщенні ЛМК в Нью Йорку відбулася третя з черги наукова конференція Секції Книгознавства УВАН в ЗДА. Після вступного слова голови Секції — Ю. Тищенка (Сірого) першу доповідь виголосив білоруською мовою П. Панків, білоруський книгознавець і бібліограф, про „Білоруське книгознавство на чужині, 1946-1951". В обговоренні цієї ґрунтовної на високому наук. рівні укладеної доповіді взяли участь: пп. Косаренко-Косаревич, Биковський, Демидчук та Міяковський. Була підкреслена досконаліть і дбайливість в організації „Білоруської Бібліографічної Служби". Наслідком цього вже від 1947 р. з'являється публікація — „Кнігапіс білоруського друку на чужині". Білоруси й поляки своїми бібліографічними працями ведуть перед серед інших національностей на еміґрації. Характерною прикметою білоруської праці в цій царині є в першу чергу описування друків, а в другу чергу збирання їх. Обставини скитальчого життя українців змусили їх передовсім до збирання, а до описування друків українські бібліографи приступають щойно тепер, за більш спокійних умов праці. Висловлена була думка, що час вже в бібліографічних працях, за прикладом американців, залишити термін „Періодики" і вживати поняття — „Серійних видань", що більш відповідає природі вельми різноманітних т. зв. досі „періодичних" публікацій.

Другою, з черги, доповідю була — Ю. Тищенка про — „Українські книгарні до 1917 р." Доповідач, після вступу про історію друку на укр. землях і повільного розвою книгарства в Україні від часів рукописної книги, більш докладно спинився на книгарні „Київської Старини" в Києві від 1884 року. Після того оповідаючи про широкий розвиток книгарства в Україні спинився більш докладно на історії книгарень в організації яких сам безпосередньо брав участь: „Літературно-Наук. Вістника" в Києві від 1908 р., книгарні в Харкові від 1909 р., книгарні в Катеринограді на Кубані від 1912 р., книгарні в Катеринославі від 1913 р. Таким чином національно-організуючий вплив Наук. Товариства ім. Шевченка у Львові й проф. М. Грушевського, представником яких був Ю. Тищенко, сягнув по всій Україні по Катериноград і був поважним історично-соціологічним чинником, що вплинув на дальший розвиток подій від 1917 р. починаючи. Від цього часу починається нова доба в історії укр. книгарства. В обговоренні доповіді взяли участь пп. Биковський, Демидчук, Косаренко-Косаревич, п-ні Животко, Міяковський і проф. д-р Янко Станкевич. Всі підкреслювали документальну важливість і значну ціну доповіджених причинків не тільки для історії укр. книгарства, але й до пізнання укр. історії кінця XIX і початків XX-го ст. ст. Додаючи зі свого боку цінні зауваження й доповнення, висловили побажання щоби як найскорше були викінчені заповіджені автором „Записки видавця", мемуари, що їх списує Ю. Тищенко за час своєї многолітньої книгарсько-видавничої діяльности.

На третю точку програму склалися „Бібліографічні інформації", що їх зреферував Л. Биковський за час від останньої конференції Секції Книгознавства (17. листопада 1951). З них присутні на зборах, члени Секції і гості — білорусини, довідались між іншим, що нарешті давно заповідані збірки УВАН перевезено з Німеччини до Нью Йорку й будуть розташовані в новому більш просторому приміщенні УВАН.

На цьому закінчилась наук. частина конференції. В організаційних справах прийнято двох нових членів. Разом на 16. лютого 1952 Секція складається з 19 членів. У зв'язку зі скорим закінченням акад. року обрано ред. комісію для видання „Бібліологічних Вістей" ч. 2, 1952 в такому складі: члени — В. Дорошенко, Ю. Тищенко, С. Демидчук; відповід. редактор — проф. М. Ветухів і секретар — Л. Биковський. В портфелі редакції є значна кількість рукописного матеріялу, в тому числі праці пок. проф. Аркадія Животка, ще ніде не друковані, доповіді виголошені на протязі біж. акад. року й ново укладені праці — В. Дорошенка, Митрополита д-ра Іларіона, М. Панкова, Л. Биковського й інших книгознавців. Слідуюча конференція запланована на 19. квітня 1952 з таким, орієнтовно, програмом: п. Мирон Сурмач „Історія моєї книгарні", потім дрібні причинки з історії укр. журналістики — пп. А. Трачука й Котовича, та бібліограф. п. І. Коровицького.

ШЕВЧЕНКІВСЬКИ ВЕЧІР В Л.-М. КЛЮБІ

Ню Йорк. — З Літературно-Мистецького Клюбу повідомляють, що вечір в найближчу п'ятницю буде присвячений роковинам Тараса Шевченка. З цеї нагоди — проф. Петро Мегик виголосить доповідь на тему: „Шевченко — маляр". Доповідь буде ілюстрована. Початок доповіді о год. 7:30 ввеч.

Доповідь д-ра П. Герасименка в НТШ

Заходами Економічної Підкомісії НТШ в Ню Йорку відбудеться в суботу 8. березня ц. р. о год. 6 веч. доповідь д-ра П. Герасименка про „Запаси металюрґічних сировців у світі". Доповідь відбудеться в приміщенні НТШ в Ню Йорку, 50 Чорч Ст. кімната 252.

НА ДОПОМОГУ ПОБРАТИМАМ

Українська Стрілецька Громада та Братство Карпатських Січовиків в Канаді в місяцях листопаді-грудні 1951 і січні-лютні 1952 перевело збірку засобів на поміч українським военним інвалідам. При замкненні акції з днем 1 березня 1952 року зібрано було $2946,59. Тепер робляться заходи для висилки тої суми до Европи.

Поможім світити „Карпатській Зорі"

(Закінчення зі стор. 2.)

ської землі, що нею є многострадальна земля над Попрадом. „Карпатська Зоря" поставила собі за мету говорити тим вічно баламученим карпатським русинам — правду, — про їх рідний край, про їх рідну Церкву, про їх рідний нарід, давати їм в руки не передруки з комуністичних і комунофільських часописів, що ними час від часу годує своїх читачів филаделфійська „Правда", ані те, що пише їм ще диковиннішим язичієм „Американски-Руські Вестнік", а сущу християнську правду, що її можуть провірити в американських наукових книгах і в наукових підручниках всього культурного світу. „Карпатська Зоря" має матеріял друкований трьома мовами: літературно-українською, говірною і латинськими черенками та англійською мовою. Часопис — знаменито редаґований, дуже дешевий (12 чисел за 1 доляр!). багатий змістом, пребагатий духом.

Це велика, чудова робота дійсно над найменшим братом і, здавалось би, що найочевидніше, найлогічніше, що може бути у світі, це помогти цій роботі, це піддержати цих карпато-українських діячів - патріотів, що взялися за таку роботу. І серед нас, українського громадянства, знаходяться одиниці, які ставляться не то легковажно, а просто неохоче до „Карпатської Зорі" та всієї її великої місії носія рідної культури і рідного слова до найменшого брата. Є одиниці, для котрих міродатними не є історичні причини, затяжкий процес назрівання свідомости, змагання за душу і затяжна боротьба за неї, а — назва „русин" чи „руснак", ніби образливі для українства. А як це давно було, коли ця назва була синонімом якраз української національно-культурної і національно-політичної окремішности галичан, якраз української духової суверенности і незалежности від польщини і московщини?! Адже не тільки в маніфесті Головної Руської Ради в 1848 року, але геген пізніше, ще в першому десятиріччі цього нашого 20-го сторіччя „русини" вели бортьбу за Украиїу!

І тому думаймо найширшими і найглибшими катеґоріями і вміймо відрізнювати речі великі від малих. Тому не відштовхуймо від себе, а притягаймо карпато-русинів, бо наші нетакти і наш принципіялізм, стосований невідповідно і на невідповідному місці, діють тільки на втіху й у користь наших дійсних ворогів. Тому хай кожний із нас, що тільки має змогу, помогає, щоб світила „Карпатська Зоря", щоб вона ласово діставалась в руки карпато-русинів та щоб таким чином для всіх дітей того самого великого народу знаходилася щораз краща й зрозуміліша спільна мова.

УКРАЇНСЬКА ВІЛЬНА АКАДЕМІЯ НАУК в США

В СУБОТУ, 8-го БЕРЕЗНЯ 1952 Р.

в год. 7-ій ввечорі

в приміщенні Літературно Мист. Клюбу
149 — 2nd Avenue, New York, N. Y.

—: відбудеться :—

УРОЧИСТА ШЕВЧЕНКІВСЬКА КОНФЕРЕНЦІЯ

1. Відкриття Конференції.
2. Проф. О. Оглобин: Український національно-визвольний рух XVIII сторіччя і Шевченко.
3. Проф. Д. Чижевський: Художні засоби в поезії Шевченка.

Українське Громадянство запрошується взяти участь в цій конференції.

ВСТУП ВІЛЬНИЙ — Управа УВАН в США.

НАУКОВЕ ТОВАРИСТВО ім. ШЕВЧЕНКА

— влаштовує —

В НЕДІЛЮ, 9. БЕРЕЗНЯ 1952
в год. 12:30

В ЗАЛІ ЛІТЕРАТ.-МИСТЕЦЬКОГО КЛЮБУ В НЮ ЙОРКУ
149 — 2-га Евеню

РІЧНЕ ПРИЛЮДНЕ ЗІБРАННЯ

з нагоди Роковин Патрона Товариства.

В програмі звідомлення з діяльности НТШ в 1951 році й доповідь проф. д-ра ЛУКИ ЛУЦЕВА п. н.: „Шевченко і світ".

Управа НТШ просить приятелів української науки взяти участь в цьому зібранню.

ОБЄДНАННЯ ПРИХИЛЬНИКІВ ВИЗВОЛЬНОЇ БОРОТЬБИ УКРАЇНИ ВІДДІЛ В НЮАРКУ

— улаштовує —

В НЕДІЛЮ, 9-го БЕРЕЗНЯ (March 9) 1952 Р.

в залі „ЧОРНОМОРСЬКОЇ СІЧИ" при 508 — 18 Евня в Нюарку.

ВИСТАВКУ КРАЄВИХ МАТЕРІЯЛІВ УКРАЇНСЬКОГО ПІДПІЛЛЯ

З цієї нагоди з доповідями виступлять:
Д-р М. ПРОКОП, про підпільну літературу,
Проф. П. МЕГИК, при мистецьку творчість Н. Хасевича.
Початок в год. 3-ій пополудні.

Прохаємо Громадянство не оминути рідкої нагоди оглянути оригінальні примірники краєвих матеріялів українського підпілля.

Управа.

УВАГА! НЮ ЙОРК ТА ОКОЛИЦЯ! УВАГА!

В НЕДІЛЮ, 9. БЕРЕЗНЯ (MARCH 9) 1952 Р.
в год. 2:30 пополудні

НА ГРИЩІ WOODWARD OVAL, BROOKLYN

(Доїзд 14 St., Canarsie Line до Jefferson St., далі йти по Flushing Ave., до Woodward St.)

—: відбудуться :—

ФУТБОЛЬНІ ЗМАГАННЯ

за мистецтво Національної Ліґи

У.С.К. НЮ ЙОРК — У.С.К. СІЧ, ЕЛИЗАБЕТ

Відплатні змагання двох Українських Команд.

Передзмаг о год. 12:30.

У.С.К. НЮ ЙОРК — S.C. CALPE AMERICAN

за мистецтво Метроп. Ліґи.

Шановних Симпатиків проситься піддержати наших змагунів численною участю. — Вступ 75 ц. — Провід У.С.К-у.

УВАГА! ВУНСАКЕТ, Р. АЙ., І ОКОЛИЦЯ!

УКРАЇНСЬКА КАТОЛИЦЬКА ПАРАФІЯ у ВУНСАКЕТ

—: улаштовує :—

ШЕВЧЕНКІВСЬКИЙ КОНЦЕРТ

В НЕДІЛЮ, 9. БЕРЕЗНЯ (MARCH 9th) 1952 Р.

у ЦЕРКОВНІЙ САЛІ. Початок о год. 4. попол.

Українське Громадянство запрошує — Комітет.

УВАГА! БРУКЛИН, Н. Й. УВАГА!

Союз Українок Америки, Відділ 21
і Дочки України, Відділ 53, в Бруклин
вшанує память жінки героїни
сл. п. ОЛЬГИ з Левицьких БАСАРАБ

АКАДЕМІЄЮ - СВЯТОМ

В НЕДІЛЮ, 9. БЕРЕЗНЯ 1952 Р.
в год. 5:30 пополудні.

в Укр. Нац. Домі, 216-218 Grand St., Brooklyn, N. Y.

В святочній програмі входять: Реферат, деклямації, вокальні точки і інсценізація в тюремній келії, котру виконають члени Театр. Гуртка. Запрошується все щире та патріотичне громадянство на це свято. — Вступ вільний.

УВАГА! — НЮ ЙОРК І ОКОЛИЦЯ!

В НЕДІЛЮ, 9. БЕРЕЗНЯ 1952 Р.

в 138 роковини з дня народження Генія України
ТАРАСА ШЕВЧЕНКА

о 6. год. ввечорі

В ЗАЛІ УКРАЇНСЬКОЇ ПРАВОСЛАВНОЇ ЦЕРКВИ,
334 Схід 14. вулиця м. Ню Йорку

МІСЦЕВА ФІЛІЯ ОРГАНІЗАЦІЇ „ДОБРУСУ"
в погодженні з Головною Управою „Добрусу"

—: влаштовує :—

АКАДЕМІЮ-КОНЦЕРТ

НА ЯКІЙ З РЕФЕРАТОМ НА ТЕМУ:
„З ШЕВЧЕНКОМ проти ІМПЕРІЯЛІСТИЧНОЇ МОСКВИ"
виступить проф. ВАСИЛЬ ЗАВІТНЕВИЧ.

В КОНЦЕРТІ візьмуть участь визначні мистецькі сили і ХОР Української Православної Церкви під дир. проф. В. Завітневича.

В цей день після Служби Божої по всіх українських церквах м. Ню Йорку відправлена буде ПАНАХИДА за спокій душі ТАРАСА.

До численної участи в ПАНАХИДАХ і АКАДЕМІЇ запрошується все свідоме УКРАЇНСЬКЕ ГРОМАДЯНСТВО м. Ню Йорку і околиць.

Місцева Філія „Добрусу".

ВОЯЦЬКА ДУМКА

Канадійський „Наш Вік" почав з днем 5 січня 1952 року видавати спеціяльний додаток „Вояцька Думка". Це справжня радість для всіх, що дорожать справою національного визволення і державного будівництва.

Українські вояки, або точніше ветерани минулих воєн, розкидані по своїх і чужих ветеранських організаціях; отже, орган, що плекав би єдність військової справи, єдність військового духа, що розробляв би військово-історичну спадщину минулого і військову доктрину майбутнього — дуже потрібний.

Ініціяторами, редакторами і видавцями „Вояцької Думки" є відомі уже ширшим колам нашого громадянства ген. Садовський, полковник Кузьминський і майор Битинський. Ці імена уже самі свідчать, що біля цієї, так важливої справи, стали відомі військові фахівці, військово-історичні і військово-видавничі діячі. У першому числі „Вояцької Думки" знаходимо: передовицю „Ставаймо до праці", в якій подано завдання „Вояцької Думки", потім кілька солідних статей на військово-історичні і тактичні теми. Полковник О. Кузьминський подав загальний стан організації українського воякцтва на чужині, як також накреслив ближчі завдання цих організацій, а саме: створити єдину українську станову вояцьку організацію в світі, бо час наглить, а українці багато тепер уже тратять, що досі не об'єднані, і не виступають, як монолітна сила.

Підполковник В. Татарський надзвичайно влучно розглядає стратегічні і тактичні помилки німців під Сталінградом в кінці 1942 року. Дуже також цікава стаття майора М. Битинського „Навколо Базару", в якій він подає і намагається розв'язати як військовик і історик, низку неясних сторінок цієї трагедії.

Крім цих статей, ще є дві — на тему трагедії під Базаром, військова хроніка, поезії, оголошення, гасла. Словом, все, що робить „В. Д." солідним і закінченим. Весь матеріял підібрано дуже вдало, добре зредаґовано, а головне у всьому відчувається справжній військовий дух, український патріотизм, підкреслена відданість Українському Державному Центрові. Ми вітаємо українських канадійців з цим черговим досягненням. Ми радіємо, що наші братні організації в Канаді знайшли серед своїх членів ініціяторів і творців так важливої під цю пору справи, — як видання військового періодичного органу, хоч би й у вигляді „Додатку", одної з найпопулярніших газет на еміґрації.

Разом з тим ми висловлюємо побажання, щоби всі бувші вояки підтримали цей добрий почин, у першу чергу морально, а потім і матеріяльно.

Іван Розгін
Член С.У.В. і ОбВУА

ЗБОРИ ВІДДІЛІВ УНС

КЛІВЛЕНД, О. — Подається до відома членам Тов. ім. І. Франка, від. 334, що місячні збори відбудуться 9. березня в У. Н. Домі о 1. год. пополудні. Проситься членів прийти на ці збори, бо є важні справи до рішення. — М. Задерецький, предс.; С. Морозович, фін. секр.; І. Жук, рек. секр.

МЕНВІЛ, Н. ДЖ. — Збори Тов. ім. Т. Шевченка, від. 349, відбудуться 9. березня в год. 2. пополудні в домі Лісного. — І. Шеґера, предс.; Л. Мартинчук, кас.; М. Лісний, секр.

НЮ ЙОРК, Н. Й. — Бр. св. Володимира, від. 130, повідомляє, що місячні збори відбудуться в суботу, 8. березня, в церковній салі при 7-ій вул., в годині 8. ввечорі. Просимо всіх членів прийти на збори, бо є деякі важні справи до полагодження. Проситься довгуючих членів вирівняти свій залеглий довг. — І. Малець.

РАЧЕСТЕР, Н. Й. — Сестр. Рожд. Пресв. Богородиці, від. 36, повідомляє, що мітинґ відбудеться 9. березня в неділю в год. 5. пополудні. Просимо членкиць прийти на означений час. Маємо ще календарі У.Н. Союзу на продаж. — Ю. Лиса, пр.; Х. Вялецька, кас.; С. Гунька, секр.

БОСТОН, МАСС. — Місячні збори Тов. ім. Е. Коновальця, від. 238, відбудуться в неділю, 9. березня, зараз по відправі, в церковній салі, 136 Arlington St. Проситься всіх членів конечно явитись, бо є важні справи до вирішення. Нещастя ходить по людях, а щоби бути спокійним за себе і свою родину, треба зараз вписатися в члени Союзу. Проситься тих, що отягаються з плаченням вкладок, вирівняти свої належитости, бо інакше будуть суспендовані. — П. Мороз, гол.; М. Давискиба, секр.

СЕНТРАЛ ФАЛС, Р. АЙ. — Квартальні збори Тов. ім. Івана Франка, від. 93, відбудуться в неділю, 9. березня, в год. 1. пополудні, в галі 59 Central St. Просимо всіх членів прибути на ці збори, бо будуть важні справи до полагодження. — С. Шевчук, предс.; П. Сомик, кас.; П. Бенковський, секр.

ФИЛАДЕЛФІЯ, ПА. — Тов. ім. Д. Вітовського, від. 375, подає до відома, що місячні збори відбудуться в неділю, 9. березня, в год. 1. пополудні, в Укр. Клюбі, 847 N. Franklin St. Довгуючих членів проситься вирівняти залеглі своїх вкладки. — В. Василюк, гол.; О. Грималяк, П. Іваш.

НЮ ЙОРК, Н. Й. — Повідомляється членів від. 204, що місячні збори відбудуться в суботу, 8. березня, в год. 8. ввечорі, в галі 334 Іст 14. ст. На деннім порядку є справи підприємства відділу на біжучий рік, як рівнож справа національного датку, та інші важні справи. Проситься довгуючих членів вирівняти свої довги, бо інакше будуть суспендовані. — П. Марко, предс.; І. Крочак, кас.; В. Гасій, секр.; Г. Вакуменко, рек. секр.

ПАТЕРСОН, Н. ДЖ. — Місячні збори Тов. ім. Тараса Шевченка, від. 64, відбудуться в суботу, 8. березня, в год. 7:30 ввечорі, у Вінярського на Мейн вул. Просимо всіх членів прийти на збори. — І. Бурний, секр.

ДІТРОЙТ, МИШ. — Тов. У. Н. Союзу, від. 292, подає до відома, що місячні збори відбудуться в неділю, 9. березня, в год. 1:30 пополудні, в галі У. Н. Дому при 4655 Martin & Michigan Ave., на які кожний член обовязково повинен прибути. Члени, що ще в цім році не платили, якщо не прийдуть і не заплатять, будуть суспендовані. За недільне число „Свободи" можна зложити передплату на зборах. Таксамо старайтеся приєднувати нових членів до Союзу. — І. Форись, пр.; П. Кізел, секр.; М. Ґузиляк, кас.

ЮТІКА, Н. Й. — Місячні збори від. 58 відбудуться в суботу, 8. березня, в год. 6. ввечорі, в приміщенні церковної залі при 209 First St. Проситься всіх членів прибути, та вирівняти членські належитості. Маємо до вирішення кілька важних справ. Бажаючих вступити в ряди У.Н.С. проситься прибути на збори. Довгуючі члени, як не вирівняють своїх залеглостей, будуть суспендовані. — В. Запаранюк, фін. секр.

ЧЕСТЕР, ПА. — Тов. ім. Тараса Шевченка, від. 156, повідомляє, що 3-квартальні збори, що мали відбутися 9. березня, з причини загальних зборів, на 9. березня, в справі памятника на Укр. Галі на Савт Честер, відбудуться в неділю, 16. березня, точно в 2. пополудні, в звичайнім місці. — Н. Муляр, предс.; В. Троч, кас.; В. Новак, секр.

НЮ ЙОРК, Н. Й. — Квартальні збори Тов. „Дністер", від. 361, відбудуться в суботу, 8. березня, в год. 8. ввечорі, в залі Укр. Катол. Ветеранів, 33 Е. 7. вул. У програмі зборів поруч звітів — опікунів хворих, фінансовго й балевого комітету — буде обговорена справа участи „Дністра" в закупі паїв (шерів) на Український Народній Дім у Ню Йорку. На зборах буде доповідь п. О. Яськова п. н. „Українська визвольна ідея і ген. Тарас Чупринка". Перед зборами приймається членські вкладки. Проситься членів обовязково взяти участь у зборах. — М. Малетич, предс.; П. Кучма, фін. секр.; І. Собенко, кас.; В. Барагура, рек. секр.

ДІТРОЙТ, МИШ. — Бр. св. О. Николая, від. 175, повідомляє, що місячні збори відбудуться в неділю, 9. березня, в год. 1. пополудні, в У.Н.Домі при вул. Martin і Michigan. Проситься всіх членів прийти на збори в означений час і вплатити свої вкладки. — В Поцілуйко, рек. секр.

Західні держави дають Тітові дальших 45,000,000

Вашингтон. — Злучені Держави, Британія й Франція вирішили дати дальших 45 мільйонів долярів допомоги для Югославії, доповнюючи таким способом суму такої допомоги до 120,000,000 на поточний скарбовий рік, що кінчиться 30 червня 1952 р. У недавньому звіті для Конґресу президент Труман сказав про Югославію, що „вона займе важливе стратегічне становище на оборонім крилі Західньої Европи". Він теж згадав, що ця країна находиться під безпосередньою загрозою аґресії і що її вважають за конечну для безпеки Західньої Европи.

Муж і знайомі подають жалібну вістку, що

ТЕОДОСІЯ ПИЛИПЕНКО (АНДРУХІВА)

нар. 21. серпня 1896 р. в місті Групове, пов. Дрогобич, несподівано померла 3. березня 1952 р. Тіло Покійної перебуває в похоронному заведені, 129 Е. 7-ма вул., Ню Йорк. Панахида — в середу, 5. березня 1952 о год. 8-ій ввеч. Похорон відбудеться в четвер, 6. березня 1952 о год. 10-ій ранку.

Горем прибиті
муж СТЕПАН ПИЛИПЕНКО та знайомі.

В шосту річницю смерти
бл. п. ДЕНИСА КОРЕНЦЯ, професора і кооператора
: відправляться :
ПАНАХИДИ
В НЕДІЛЮ, 9. БЕРЕЗНЯ (MARCH 9) 1952 Р.
в НЮ ЙОРКУ в долішній каплиці церкви св. Юрія при 7-мій вулиці, після Служби Божої о год. 11.
і в ШИКАҐО цьогож дня в церкві св. Миколая, 2238 Вест Райс Ст., о год. 4:30 пополудні,
на які запрошує **Родина.**

ТАРЗАН, ч. 2783. Затримують приплив.

В одному моменті кімната була заповнена войовниками так тісно скупченими, що вони були нездібні вжити своєї зброї.

— Гесінці і Геринці були загрожені падінням подібно до стебел перед бурею — тільки вернутися (їм) в великому числі, щоб прорватися масово через Тарзана, як мурашки.

— З ревом помсти Ларсон скочив у тил сторожі, яка в напрямку до дівчат.